

Magyar Lapkiadók Egyesülete
Társszabályozás Szakértői Bizottsága

Ügyiratszám NMHH: MN/752-7/2018.

Ügyiratszám MLE: T-2018/01.

Tárgy: az NMHH-hoz [REDACTED] magánszemélynek a HVG c. újságban megjelent tartalom miatt benyújtott bejelentése

Ügyintéző: Havas Katalin

HATÁROZAT

[REDACTED] kérelmezőnek (továbbiakban: „**Kérelmező**”) a HVG Kiadó Zrt. (székhely: 1037 Budapest, Montevideo utca 14., cégjegyzékszám: 01-10-041172) elleni panaszos eljárásban a Magyar Lapkiadók Egyesülete (1016 Budapest, Mészáros u. 15-17.) (továbbiakban: „**MLE**”) Szakértői Bizottsága (továbbiakban: „**Bizottság**”) az 2018. április 12-én érkezett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

határozatot:

A másodfokú tanács az elsőfokú határozatot helybenhagyja.

INDOKOLÁS

Az elsőfokú határozat a Bejelentő bejelentését mint megalapozatlant elutasította. Határozatának indokolásában a Bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sérelmezett cikk gyűlöletkeltésre nem alkalmas és egyéb módon sem ütközik a Magatartási Kódex vagy az Smtv. alkalmazandó rendelkezéseibe, így a Bizottság – összhangban a Magatartási Kódex 28. § 1-es bekezdésének a) pontjával – a kérelem elutasítása mellett döntött.

Az elsőfokú határozattal szemben a Bejelentő élt fellebbezéssel, amelynek indokolásában kifejtette, hogy „Az értelmezésben a törvény szerint gyűlöletkeltőnek talált rész így hangzik: „Rejtelmes mozgások egyszer csak oda vezethetnek, hogy a miniszterelnök, ha nem akar Nicolae Ceausescu sorsára kerülni, akkor önként elmegy valahová.”

Szeretném hangsúlyozni: ellentétben a jogszabályok által korlátozott szólásszabadsággal, én annak – a szólásszabadságnak - teljes híve vagyok, amennyiben egy konszenzusos alapon „demokratikusnak” nevezett társadalmi-politikai berendezkedésről van szó.

De ha vannak korlátok, mint vannak nálunk, akkor ott nem tekintem megengedhetőnek, hogy bármilyen hatóság vagy szerv diszkriminatív módon kettős mércét kényszerítsen rá a médiára.

2018. március 24-én a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnak egyebek között a szerkesztői felelősségről kiadott közleményében azt írta: „A médiaszolgáltatók törvényi kötelessége az is, hogy uszító, gyűlöletkeltő, kirekesztő tartalmaknak ne adjanak teret, sem a tények közlésekor, sem vélemények megfogalmazásakor.”

A fellebbezésben foglaltakra hivatkozva a másodfokú tanács a következőkre mutat rá.

A panaszos új érvet nem terjesztett elő, formai kifogást a határozattal szemben nem fogalmazott meg. A panaszos a Magyar Lapkiadók Egyesülete Társszabályozási Magatartási Kódexének 10. §-ában szereplő gyűlöletkeltés tilalmának megsértését kifogásolta.

Az eljáró bizottság rögzíti, hogy a kifogásolt közlés egy konkrét, azonosítható személlyel, nevezetesen Orbán Viktor miniszterelnökkel szemben fogalmaz meg olyan közlést, amelynek az átlagolvasó számára van olyan fenyegető jelentéstartalma, ami a miniszterelnök erőszakos halálának lehetőségét is felveti. Ez akkor is igaz, ha a kifogásolt mondatnak más olvasata is lehet, például az, hogy a kijelentés a miniszterelnököt jelenlegi politikájának megváltoztatására szólítja fel.

Az eljáró bizottság rögzíti, hogy a társszabályozási eljárás – ahogyan a médiahatósági és az esetleges önszabályozási eljárás – nem az interjúalannyal szemben folyik, hanem a kifogásolt médiatartalom szolgáltatójával szemben. Az interjút készítő újságírónak és a lap szerkesztőjének minden esetben tudatos döntése, hogy egy interjúban benne hagy olyan mondatokat, amiknek van adott esetben normasértő olvastá, és e döntésért felelősséggel tartoznak. E felelősség azonban nem feltétlenül médiajogi vagy társszabályozási.

Az első fokon eljáró bizottság helyesen állapította meg, hogy „A gyűlöletkeltés tilalma (...) csak azokat a közléseket tilalmazza, melyek a felsorolt közösségek ellen irányulnak”, a kifogásolt közlésnek ezzel szemben „passzív alanya nem valamely közösség, hanem egy személy”.

Az első fokon eljáró bizottság érvelésének alátámasztására idézzük a Médiatanács 802/2013 (V.8.) számú határozatát: „A Médiatanács álláspontja szerint egy adott

társadalmi közösség „jelentős részére” való utalás olyan általánosítást tartalmaz, amely képes arra, hogy a közösség egészére „visszahasson”. Nem konkrét, a közösséghez tartozó személyekről szólt ugyanis az írás, illetve nem csupán a cikk apropójául szolgáló bűncselekmény elkövetőit bírálta erőteljes hangnemben, hanem a közösség „jelentős részéről” szólt (...).”

Az 551/2016. (V.17.) MT számú határozat is leszögezi, hogy a gyűlöletkeltés tilalmával kapcsolatban első lépésként azt kell tisztázni, hogy a közléssel érintettek „tekinthetőek-e a gyűlöletkeltés és kirekesztés tilalmára vonatkozó törvényi tényállás alkalmazása szempontjából elkülönülő csoportnak, közösségnek”. Ugyanez a határozat leszögezi, hogy a gyűlöletkeltés minden esetben valamely „azonosítható közösséget” érint.

A gyűlöletkeltés tilalmát a médiaszolgáltató összességében tehát olyan esetekben sérti meg, amikor a közlés sértette egy – bármilyen szempont mentén – azonosítható csoport.

A vizsgált cikkben sem a kifogásolt mondat, sem a szélesebb szövegkörnyezet nem utal ugyanakkor arra, hogy ez a fenyegetés a miniszterelnököt valamely nemzethez, közösséghez, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbséghez vagy bármely többséghez, illetve valamely egyházhoz vagy vallási csoporthoz tartozása alapján, ilyen társadalmi csoporthoz tartozása miatt érne. A kifogásolt mondat és a teljes szöveg sem értelmezhető úgy, hogy az burkoltan egy szélesebb csoportot, például a kormánypárti szavazókat érinti. A fenyegetés kifejezetten egy konkrét személynek szól. Ez még akkor is így van, ha a kifogásolt mondat a Fidesz-szavazók egy része számára sértő, bántó lehet. Önmagában egy közlés sértő, bántó jellege még nem minősül gyűlöletkeltésnek. Az interjú egészéből nem olvasható ki olyan fenyegetés, ami a véleményszabadság határait átlépve a Fidesz-szavazók elleni erőszakos fellépésre uszítana, vagy akár azt közvetett módon kilátásba helyezné.

Ezek alapján a cikk a gyűlöletkeltés tilalmára vonatkozó rendelkezést nem sérti.

Az első fokon eljáró bizottság – a kérelem kereteit túllépve – megvizsgálta, hogy a kifogásolt cikk sérti-e a Magyar Lapkiadók Egyesülete Társszabályozási Magatartási Kódexének 5. §-ában foglalt emberi méltóságot. Ezzel kapcsolatban a másodfokon eljáró bizottság megállapítja, hogy a Kódex vizsgált rendelkezése kizárólag a lekérhető médiaszolgáltatásokra alkalmazható. Még ha a cikket a médiaszolgáltató az interneten is közzétette, az akkor se vált lekérhető médiaszolgáltatássá, mivel audiovizuális elemet nem tartalmaz.

Felmerülhet a Kódex egy további pontjának a megsértése is. A Kódex 9. §-a szerint a médiatartalom nem sértheti az alkotmányos rendet. Ugyanakkor e rendelkezés alkalmazásának jelen esetben azért nincs helye, mert a kifogásolt közlés egy olyan feltételezett diktatúra kialakulása esetére helyezi kilátásba a fenyegetést, amely már túllép a jelenlegi alkotmányos kereteken, tehát már önmaga is az alkotmányos rend megsértésével jött létre. A kifogásolt közlés valójában éppen az alkotmányos rend megőrzése mellett foglal állást.

Az eljáró bizottság utal továbbá arra, hogy az emberi méltóság megsértésnek polgári jogi és büntetőjogi eszközei a sértett személy rendelkezésére állnak jelen esetben is, és a bíróság a sértett által kezdeményezett eljárásokban – az eset összes körülményét, így a sértett közszereplői minőségét is mérlegelve – megvizsgálja, hogy történt-e polgári jogi vagy büntetőjogi jogsértés. Ezek az eljárások a társszabályozás rendszerétől teljesen függetlenek.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú tanács az elsőfokú határozatot annak helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Kelt: Budapest, 2018. május 8.

Gedei Norbert s.k.
a Szakértői Bizottság tagja

Bujdos Attila s.k.
a Szakértői Bizottság tagja

Dr. Polyák Gábor
a Szakértői Bizottság elnöke